

ที่ นร ๑๒๐๔/ว ๖

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในกรม

เรียน (เวียนกระทรวง และ กรม)

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนมาก ที่ นร ๑๒๐๔.๑/ว ๔ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางปฏิบัติการแบ่งส่วนราชการภายในกรม
๒. แนวทางการจัดส่วนราชการ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงาน ก.พ.ร. ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอของ ก.พ.ร. ในการปรับปรุง ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการในกรม เพื่อให้กระทรวงสามารถจัดโครงสร้างส่วนราชการภายใน ให้เหมาะสมกับภารกิจและบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้ทันเวลา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ขอเรียนว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติตามมติ คณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติการแบ่งส่วนราชการภายในกรมและแนวทางการ จัดส่วนราชการ ปราบกฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

ภารกิจการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการ

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๘๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๑๒๑

2. การกำหนดชื่อและความหมายของหน่วยงานในระดับต่างๆ

2.1 ส่วนราชการระดับกระทรวง

1) กระทรวง (Ministry)

หมายถึง ส่วนราชการที่ดำเนินการตามภารกิจของรัฐในราชการฝ่ายบริหารที่มีระดับสูงสุด มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

ในกระทรวงมีปลัดกระทรวงทำหน้าที่รับผิดชอบการกำหนดยุทธศาสตร์ การจัดสรรทรัพยากรการบริหารและงบประมาณในภาพรวมของกระทรวง กำกับ เร่งรัด และติดตามการปฏิบัติงานภายในกระทรวงให้เป็นไปตามเป้าหมาย นโยบายของรัฐบาล และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการประจำในกระทรวง

ส่วนราชการระดับกระทรวง อาจเรียกชื่อเป็น

(1) สำนักนายกรัฐมนตรี

(2) กระทรวง

2) กลุ่มภารกิจ ไม่ใช่ส่วนราชการแต่เป็นกลุ่มงานหรือกลุ่มของหน่วยงานที่มีภารกิจที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน จัดไว้เพื่อให้เป็นหน่วยบริหาร ในกระทรวงที่มีภารกิจหลายด้าน อาจจัดกลุ่มภารกิจได้หลายกลุ่มภารกิจ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความหลากหลายและจำนวนภารกิจ เฉพาะในกระทรวงนั้นๆ การจัดตั้งกลุ่มภารกิจทำโดยประกาศเป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ เพื่อให้กระทรวงสามารถกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกันได้ และมีผู้รับผิดชอบกำกับการบริหารงานของกลุ่มภารกิจนั้นโดยตรงเพื่อให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว รวมทั้งให้มีการประสานการปฏิบัติงาน และการใช้งบประมาณร่วมกัน

ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของกลุ่มภารกิจ คือ รองปลัดกระทรวงหัวหน้ากลุ่มภารกิจ รับผิดชอบวางแผนและประสานกิจกรรมให้มีการใช้ทรัพยากรของส่วนราชการต่างๆ ในกลุ่มภารกิจให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ส่วนราชการระดับกรม

หมายถึง ส่วนราชการในลำดับรองลงมาจากกระทรวงที่มีภารกิจรองรับงานหลักของกระทรวง หรือภารกิจที่มีกฎหมายกำหนดเป็นการเฉพาะ และต้องการมีเอกภาพในการบริหาร มีฐานะเป็นนิติบุคคล หน่วยงานระดับนี้ปกติจะเรียกว่า กรม แต่อาจมีชื่อเรียกอย่างอื่นตามลักษณะงานได้ เช่น สำนักงานคณะกรรมการ สำนักเลขาธิการ สถาบัน และมหาวิทยาลัย ฯลฯ

1) กรม (Department) หมายถึง ส่วนราชการที่มีภารกิจหลักในงานปฏิบัติการหรือบริการเป็นส่วนใหญ่ ปกครองบังคับบัญชาโดยบุคคลคนเดียว มีชื่อหัวหน้าส่วนราชการเรียกว่า อธิบดี

2) **สำนักงานปลัดกระทรวง (Office of the Permanent Secretary)**

เป็นชื่อเฉพาะของส่วนราชการในกระทรวงที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในกระทรวง และระหว่างฝ่ายการเมืองกับหน่วยงานระดับรองลงมาจากกระทรวง

3) **สำนักงานคณะกรรมการ (Office of the Commission)** หมายถึง

ส่วนราชการที่มีภารกิจหลักในงานนโยบาย งานให้คำปรึกษา งานวิชาการ หรืองานหน่วยงานกลางการบริหาร เป็นส่วนราชการที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะของส่วนราชการ มีชื่อหัวหน้าส่วนราชการเรียกว่า เลขาธิการ

กรณีการใช้ชื่อ "สำนักงานสภา" เห็นควรกำหนดเป็นชื่อยกเว้น และให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายจัดตั้ง

4) **สำนักเลขาธิการ (Secretariat of the)** เป็นชื่อเฉพาะของส่วนราชการ

ที่มีภารกิจหลักในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรี มีชื่อหัวหน้าส่วนราชการเรียกว่าเลขาธิการ

5) **สำนักงาน (Office)** หมายถึง ส่วนราชการที่มีภารกิจหลักในงานนโยบาย

งานให้คำปรึกษา หรืองานวิชาการ มีชื่อหัวหน้าส่วนราชการเรียกว่าผู้อำนวยการ

6) **มหาวิทยาลัย (University)** คือ สถาบันการศึกษาของทางราชการที่จัด

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในกรณีที่จัดการศึกษาเฉพาะสาขาหรือเฉพาะทาง อาจใช้ชื่อว่า "สถาบัน"

สำหรับ ชื่อ "สำนัก" และ "สถาบัน" ไม่ควรใช้เป็นคำนำหน้าชื่อหน่วยงานระดับกรม ทั้งนี้ เห็นควรให้เปลี่ยนชื่อหน่วยงานที่ใช้ชื่อ "สำนัก" เป็น "สำนักงาน" และเห็นควรให้เปลี่ยนชื่อหน่วยงานที่ใช้ชื่อ "สถาบัน" เป็น "กรม" หรือ "สำนักงาน" ตามลักษณะงานต่อไป

2.3 ส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม

หมายถึงส่วนราชการระดับรองลงมาจากกรม มีสายการบังคับบัญชาโดยตรงต่อผู้บริหารระดับกรม งานตามภารกิจที่มีลักษณะเป็นงานประจำตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกรม นั้น มีชื่อเรียก ดังนี้

1) **สำนัก (Bureau)** หมายถึง ส่วนราชการที่มีภารกิจหลักในงานปฏิบัติการ

งานบริการ งานนโยบาย งานให้คำปรึกษา และงานวิชาการ

สำหรับ ชื่อ "กอง (**Division**)" ซึ่งปัจจุบันใช้เรียกชื่อส่วนราชการที่มีภารกิจในงานสนับสนุน หรืองานปฏิบัติการ/งานบริการ ในลักษณะเดียวกับ "สำนัก" เพียงแต่แตกต่างกันที่ปริมาณงาน โดยมีเหตุผลของการที่ใช้ชื่อแตกต่างกันก็เพื่อกำหนดระดับตำแหน่งที่สูงขึ้นนั้น

ดังนั้น อาจใช้ชื่อเรียกส่วนราชการที่มีลักษณะงานดังกล่าวว่า "สำนัก" หรือ "กอง" ก็ได้ โดยไม่ผูกพันกับระดับตำแหน่งของผู้อำนวยความสะดวก

2) **สำนักงานเลขานุการกรม (Office of the Secretary)** เป็นชื่อเฉพาะของส่วนราชการ ในราชการบริหารส่วนกลางของกรมที่มีภารกิจหลักในงานสนับสนุนที่ให้บริการแก่ส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมอื่นๆ

3) **ศูนย์ (Center)** หมายถึงส่วนราชการที่เป็นศูนย์กลางทางวิชาการหรือการให้บริการในสาขาเฉพาะทั้งในราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งจะมุ่งให้บริการต่อหน่วยงานต่างๆ ในสังกัดเดียวกันเป็นหลัก แต่บางครั้งอาจให้บริการต่อหน่วยงานต่างๆ นอกสังกัดและประชาชนด้วย

4) **สำนักงาน...เขต/สำนักงาน...ภาค (Regional Office)** หมายถึงส่วนราชการในราชการบริหารส่วนกลางที่ไปดำเนินงานวิชาการตามภารกิจของส่วนราชการระดับกรมเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของราชการบริหารส่วนภูมิภาค

5) **สถาบัน (Institute)** หมายถึงส่วนราชการที่มีภารกิจหลักในงานการศึกษา ฝึกอบรม และ/หรือ การวิจัย อาจรวมถึงการให้บริการที่ใช้ความรู้ทางวิชาการหรืองานวิชาชีพเฉพาะ

หมายเหตุ การนำไปใช้กับส่วนราชการที่มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารเป็นการเฉพาะ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ให้ใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารของกระทรวงนั้น ๆ